

МОВА І ЗМІ

УДК 072.01.801.7

<https://doi.org/10.23939/sjs2024.02.071>

Христина Дацишин
Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів
chrystyna.datsyshyn@gmail.com
ORCID 0000-0002-3308-8307

ТОЧНІСТЬ СЛОВОВЖИВАННЯ В МЕДІАТЕКСТІ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

© Дацишин Х., 2024

Медіатекст є різновидом тексту, який безпосередньо пов'язаний з дійсністю. Спосіб вербального відображення дійсності залежить від мовної компетентності журналіста, вміння добирати відповідне слово для позначення предмета, процесу чи явища, здатності поєднувати слова у словосполучення та речення на підставі семантичної та логічної сполучуваності. На рівні тексту відповідною ознакою є точність слововживання. Тексти, у яких не дотримано засади точності слововживання, містять хибний код, їх неможливо правильно зрозуміти; такі тексти є неефективними, оскільки не здатні інформувати реципієнта і здійснювати вплив.

Аналіз медіатекстів виявив, що недотримання вимоги точності слововживання зумовлює різні комунікативні перешкоди. Неточно підібране слово може створювати емоційне навантаження тексту, яке не відповідає змісту повідомлення. З іншого боку, хибою є беземоційність, нейтральна експресивна тональність, байдужість, брак емпатії всупереч відображеним у медіатексті фактам. І в одному, і в іншому випадку медіатекст дисонуватиме з емоціями, які зумовлені його змістом, адже тут закладено хибний код прагматичної інформації.

Розуміння медіатексту може бути ускладненим унаслідок неправильного кодування предметно-логічної інформації: використання слова чи стійкого вислову у невласливому для нього контексті; сплутування значень слів і появу внаслідок цього не тільки мовних, логічних, а й фактичних помилок; порушення логіки викладу через неточно підібрані або зайві сполучники, надмірне чи недостатнє слововживання; неврахування значень, що виникають на рівні словосполучення; помилок автоматичного перекладу.

Додатковою позатекстовою комунікативною перешкодою, зумовленою недотриманням засади точності слововживання, може стати невпевненість реципієнта у мовній чи навіть професійній компетентності журналіста, недовіра до оприлюдненого повідомлення чи медіа загалом.

Ключові слова: медіатекст; комунікація; журналіст; медіа; комунікатор; реципієнт; ; код; точність слововживання; ефективність медіатексту; комунікативні перешкоди; мовна компетентність журналіста; розуміння тексту.

Вступ. Комунікативна схема «комунікатор – текст – реципієнт» передбачає наявність коду, який використовує комунікатор на етапі передавання інформації. На етапі сприймання реципієнт здійснює розкодування системи знаків, з яких складається текст. Можливість багатозначного

розкодування властива, наприклад, для художніх текстів, які починають «жити своїм життям» після оприлюднення, набуваючи різноманітних нових сенсів через призму інтерпретації реципієнта.

На відміну від художнього тексту, медіатекст є різновидом тексту, який безпосередньо пов'язаний з дійсністю. Об'єктивна дійсність, відтворена комунікатором-журналістом, спочатку проходить через процес «кадрування», тобто суб'єктивного відбору фрагментів, які автор вважає вартими оприлюднення. Наступним етапом суб'єктивності є процес лінгвалізації дійсності, створення мовної картини відображеного в медіатексті реального світу. Ця картина залежить від мовної компетентності журналіста, складниками якої є його індивідуальний тезаурус і вміння добирати з нього відповідне слово для конкретної ситуації, здатність поєднувати слова у словосполучення та речення на підставі лексичної сполучуваності та логічності зв'язків, здатність вийти за межі усталених зв'язків і створити нові (наприклад, метафори), але за умови, що реципієнт зможе відтворити їх відповідно до авторського задуму. Мовна компетентність журналіста має бути умовою доступу до фаху, завданням якого є об'єктивно, неупереджено інформувати суспільство про реалії життя.

Постановка проблеми. Аналіз сучасних українських медіатекстів свідчить про те, що журналісти не завжди виявляють достатню увагу до мовного аспекту текстотворення, незважаючи на його вирішальне значення у забезпеченні ефективної комунікації. Йдеться насамперед про точність слововживання, коли слово вжите доречно до конкретного предмета, процесу, явища тощо і має властиве для нього значення, а тому може бути зрозумілим реципієнтові на етапі розкодування інформації. Наслідком такої мовної некомпетентності є поява в інформаційному просторі текстів, у яких закладений хибний код, вони не можуть бути правильно розкодовані, а тому не здатні виконати комунікативні завдання інформувати реципієнта і здійснювати вплив. Неможливість правильно розкодувати журналістське повідомлення може зумовити зниження, а то й повну втрату довіри реципієнта до текстів конкретного журналіста, конкретного медіа чи до медіасфери загалом.

Актуальність дослідження зумовлена потребою привернути увагу до проблеми мовної компетентності журналістів, до точності слововживання як важливої якісної характеристики медіатексту. Результати дослідження можуть бути використані під час вивчення мовних дисциплін за програмами навчання журналістів у закладах вищої освіти України, також ними зможуть скористатися журналісти-практики, які хочуть вдосконалити мовну майстерність і підвищити якість власних медіатекстів.

Мета статті – дослідити точність слововживання у сучасних медіатекстах, виявити, як ці хиби стають на перешкоді ефективної комунікації. **Завдання** – систематизувати мовні помилки, пов'язані з неправильним вибором слова, окреслити конкретні комунікативні наслідки таких помилок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти якості медіатексту як результату мовотворчості журналіста досліджували Н. Бабич, А. Капелюшний, М. Лозинський, О. Пономарів, Б. Потятиник, В. Різун, К. Серажим, О. Сербенська, М. Феллер, М. Яцимірська та ін. Н. Бабич в контексті культури мови пов'язує точність з «ясністю мислення, а також зі знанням предмета мовлення і значення слова» [1, с. 78]. М. Яцимірська та Н. Драган зауважують, що «за медіатекстом стоїть мовна особистість журналіста, його світосприйняття, інтелектуальний рівень, когнітивна здатність» [9, с. 268]. Окреслюючи чинники, які мають сприяти ефективності медіатексту, реалізації його комунікативних завдань, Г. Шаповалова і Я. Шебештян зазначають: «Ефективність / дієвість / результативність не є самостійною ознакою і залежить від рівня формально-змістового втілення теми, від культуромовних якостей створеного тексту» [8, с. 16]. На точності словживання як

передумові для успішного розуміння тексту наголошує М. Феллер: «Ясність (або прозорість) тексту є наслідком звичності або принаймні підготовленої попереднім викладом зрозумілості для читача елементів тексту і їхніх зв'язків у ньому, передбачуваності, очікування, вгадування <...> точне слововживання має місце тоді, коли процес читацького пізнання не розривається незрозумілим та не гальмується неправильно вибраним словом» [7]. На думку К. Серажим, «коректність форми оприлюднення інформації – друга (після об'єктивності) базова вимога до діяльності засобів масової комунікації» [4, с. 112]. В. Стекольщикова наголошує на потребі розвивати високу культуру у всьому, журналіст «повинен бути володарем усіх багатств царства слова, відчувати – на основі знання, але вже на рівні інтуїції, – виразні та естетичні можливості всіх пластів літературної мови» [9].

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження було застосовано комплекс наукових методів. Метод моніторингу дозволив виявити одиниці медіатекстів, які порушують принцип точності слововживання. Описовий метод дав змогу окреслити значення цих слів чи словосполучень, метод контекстуального аналізу виявив, чи правильним з погляду семантики, логіки та прагматики є використання цих одиниць у ширшому контексті. Продемонструвати, як усунення хиб покращує якість медіатексту, може сприяти досягненню поставлених комунікативних завдань, дав змогу метод порівняння. Метод синтезу дозволив зробити узагальнення, запропонувати рекомендації щодо практичного застосування результатів дослідження.

Виклад основного матеріалу. Аналіз медіатекстів виявив, що неточно вжите слово може спричинити комунікативні перешкоди різного плану. Наприклад, текстові може бути властива недоречна емоційність або, навпаки, байдужість, брак емпатії. Неточне слово веде до створення такого експресивного навантаження тексту, що не відповідає його змістові, а також емоційному станові осіб, яких ця публікація може безпосередньо стосуватися, не враховує емоцій героя публікації: *Справедливість восторжествувала: матір через суд довела загибель сина на війні* (Факти, 03.06.23). Словник української мови в 20-ти томах не фіксує слова «восторжествувала», бо воно є калькою з російської [3, с. 528], українськими відповідниками є слова «перемогла», «тріумфувала» тощо. Але слід мати на увазі, що «тріумф», як і росіянізм «торжество», передбачає святкування, радість, які є недоречними, коли йдеться про безповоротну втрату. Так само слово «справедливість» є несумісним з інформацією про смерть захисника України, про яку йдеться в публікації.

Цієї ж комунікативної хиби стосується й недоречне використання фразеологізмів. *Коаліція заради перемоги: скільки потрібно Україні F-16 для повного щастя* (Апостроф, 20.08.23). Справді, вислів «для повного щастя» означає «задоволення всіх потреб». Але потреба захищати свою країну від неспровокованої агресії РФ в умовах ракетних та дронівих атак, руйнувань і смертей не може відповідати емоції «повне щастя».

Небажання журналіста шукати точне слово може знівелювати значення факту, про який йдеться в публікації. Унаслідок цього інформація про події, учасники яких опинилися в надзвичайних обставинах і мусять докладати надмірних зусиль для виконання завдань, ризикуючи життям, буде сприйнята як інформація про події буденні, з яким може мати справу кожен: *Ворог гатить цілодобово. Навколо Авдіївки тривають запеклі бої, погодні умови додали клопоту* (NV, 27.11.23). Слово клопіт означає «неспокій, хвилювання, зумовлені чим-небудь, турботу, тривогу», «труднощі, пов'язані з вихованням, доглядом кого-, чого-небудь» [3, с.1335]; тому хвилювання, неспокій, якому відповідає слово *клопіт*, і інтенсивні бої із смертельними втратами – це турботи зовсім різного рівня. Цим словом журналіст демонструє нерозуміння викликів конкретної ситуації і ретранслює це нерозуміння на свою аудиторію.

Адекватне сприйняття і розуміння повідомлення може бути ускладненим унаслідок використання слова чи стійкого вислову у невластивому для нього контексті: *Збройні Сили України*

не виправдали очікувань у війні з Росією, і багато аналітиків пояснюють їх успіх військовою допомогою США (Foreign Ukraine, 03.06.23, дата звернення 03.06.23). «Не виправдати очікувань» означає «не досягнути запланованого». Якщо ж, навпаки, йдеться про те, що планований результат був гіршим, ніж реальний, треба шукати інші слова – наприклад, «перевершили очікування», «досягли успіху, якого не можна було передбачити» тощо. Варто зауважити, що на момент узагальнення емпіричного матеріалу (січень 2024) видання Foreign Ukraine усунуло цю помилку і запропонувало правильний варіант «перевершили очікування».

У реченні *Довгий час вони були на дистанційному навчанні, що не могло не вплинути на процес освіти*» (Стіна, 24.05.23) журналіст мав на увазі не процес освіти (адже саме дистанційне навчання і є цим процесом), а її результат, однак не зміг дібрати точного слова.

Неправильне розуміння повідомлення можливе також унаслідок порушення логічності викладу, яке зумовлене неточно підібраними або зайвими сполучниками. Сполучник *а також* відмежовує приєднані з його допомогою члени речення, що зумовлює фактичну і логічну помилку: *Повномасштабна війна, яка триває вже понад рік, змінила життя українців, а також школярів та студентів* (Стіна, 24.05.23).

Допустовий сполучник *хоча* має вказувати на обставини, всупереч яким відбулася дія, а в аналізованому тексті приєднує підрядне речення, яке вказує на причину дії: *У 2019 році вийшов із фракції, хоча ще задовго до того висловлював незгоду з її політикою* (NV, 24.01.24).

Використання єднального сполучника *та* свідчить про трактування двох означень як однорідних, хоча вони такими не є, бо одне з них характеризує іменник у просторовому відношенні, а інше вказує на ознаку за рівнем визнання: *На виставці проходить щорічний показ робіт світових та видатних флористів* (Новини live, 28.01.24).

В іншому тексті допустовий сполучник ускладнює розуміння тексту через неналежне місце в реченні: *Попри те, що українська освітня система випускає безліч непотрібних ринку фахівців, кількість студентів вузів і закладів, що надають середню професійну освіту, з 2014 року вперто скорочувалась*. Умовою, всупереч якій відбувається дія, є інформація про «скорочення кількості студентів ЗВО та закладів середньої професійної освіти», самою дією – випуск безлічі «непотрібних ринкові фахівців».

Ускладнювати розуміння може надмірне слововживання: *Служба безпеки України затримала в Херсоні медсестру, завербовану співробітниками ФСБ... Через свою відкриту підтримку загарбницького режиму в антиукраїнських групах в «Телеграм» на неї вийшла ФСБ та запропонувала співпрацю з ворогом* (Дзеркало тижня, 17.05.23). У тексті виникає подвійне тлумачення: «ворог ФСБ» чи «ворог України», «загарбницький режим підтримувала ФСБ чи медсестра». І хоча зі ситуації чи ширшого контексту поінформований реципієнт зможе зробити правильний вибір, вже сама можливість такого вибору є ознакою низької якості журналістського письма, якої можна було уникнути, видаливши слова «свою» та «з ворогом».

Надмірне слововживання, зумовлене інерційністю мислення, використанням стандартного поєднання слів створює внутрішньотекстові суперечності, які роблять відтворення факту неможливим. *Ми всі змогли побачити, що в нього [президента Республіки Білорусь О. Лукашенка. – Х. Д.] справді проблеми зі здоров'ям. Сам факт того, що, виступаючи на площі у Мінську біля пам'ятника, він не промовив жодного слова, а виступав міністр оборони Хренін, свідчить про те, що стан здоров'я у нього дуже поганий* (ТСН, 12.05.23). Дії «виступати» і «не промовити жодного слова» суперечать одна одній, оскільки виступ передбачає говоріння; реципієнт не зможе розкодувати і зрозуміти такий текст. *Отруєння Маріанни Буданової: у якому стані дружина керівника ГУР та інші розвідники* (Контракти, 06.12.23). Слово «інші» означає, що М. Буданова також є працівницею ГУР, що не відповідає дійсності. *Петицію зареєстрували актриса Ада Роговцева. У ній йдеться про те, щоб вулицю Німанську, що розташована в Києві, перейменувати на честь прізвища загиблого воїна Да Вінчі* (УП, 08.05.23, дата звернення 09.05.2023). Можливості інтернету дозволяють вносити зміни в медіатексти після оприлюднення, «Українська правда» усунула помилку, видаливши слово «прізвища» (УП, 08.05.23, дата звернення 02.02.2024).

Іншою перешкодою для розуміння може бути недостатнє слововживання. У публікації під заголовком *Третина отримувачів ваучерів на Львівщині вчилася на психологів* зазначено: **Топовими спеціальностями, за якими торік на Львівщині видавалися ваучери, були психологія (437), середня освіта... медсестринство (75)** (Голос Сокальщини, 24.01.24). За заголовком складно встановити, чи здобуття освіти психолога відбулося до отримання ваучера і особи з такою спеціальністю, не знайшовши роботи за фахом, були змушені здобувати іншу освіту за ваучером; чи саме за цим ваучером і стало можливим здобути освіту психолога.

Неоднозначні, часом навіть протилежні трактування змісту повідомлення стають можливими через невикористання означення: *У Белграді втретє від початку травня пройшов багатотисячний протест – люди невдоволені рівнем насильства* (babel.ua, 20.05.23, дата звернення 20.05.23). Реципієнт тексту може по-різному зрозуміти, про який рівень насильства йдеться: високий чи низький. Цей текст був оновлений, слово «невдоволені» замінили на «обурені», але такий варіант також не забезпечує точності.

Розуміння тексту ускладнює нездатність автора передбачити значення слова в конкретному контексті: *Померла багаторічна екссолістка Львівської опери* (LvivMedia, 18.01.24). Словосполучення «багаторічна екссолістка» означає, що минуло багато років після завершення оперної кар'єри співачки. Для досягнення точності з метою повідомити про те, що співачка багато років була солісткою, достатньо видалити префікс *екс-*.

Про низьку мовну компетентність журналіста свідчить нерозрізнення паронімів: *Що собою уявляє бізнес небанківських обмінників* (Економічна правда, 30.05.23). Заміна на паронім «являє» також була б помилковою, адже в українській мові замість калькованого вислову «являти собою» слід використовувати словосполучення «становити собою» [5, с. 242] або слово «бути» у відповідній формі.

Нерозрізнення паронімів може зумовлювати фактичні помилки: *В мальовничій Австралії є досить гарна та популярна фотозона в містечку Гальштат. Там влада вирішила активно боротися з селфі туристів, що полюбляють фотографуватися на фоні засніжених гір, та поставила паркан* (inkoq, 20.05.23). Автор переплутав назви країн *Австралія* та *Австрія*, адже Гальштат – давнє поселення у Верхній Австрії [2].

Помилки, які з'являються в текстах унаслідок автоматичного перекладу, свідчать про неповагу журналіста до реципієнта, небажання витратити час на вдосконалення медіатексту: *Китай вважає, що, якщо ми справді хочемо покласти край війні, врятувати життя і встановити світ* [мир. – Х. Д.], *для нас важливо припинити поставку зброї на поле бою, інакше напруженість тільки наростатиме», – заявив китайський дипломат* (Фокус, 02.06.23); *Українці активно відгукнулися на пропозицію міністра та у коментарях до його посади* [посту. – Х. Д.] *на Facebook висловили свої думки* (Український простір Прикарпаття, 25.05.23); *Вже з наступного навчального року хлопці і дівчата... зможуть здобути військово-облікову спеціальність «Стрілок»* [«Стрілець». – Х. Д.]. *Основні предмети: базова стрілянина* [стрільба. – Х.Д.] *та тактовна* [тактична. – Х. Д.] *медицина* (Стіна, 26.11.23). Якщо не встановити, яке слово стало джерелом автоматичного перекладу, неможливо зрозуміти, що хотів сказати автор.

Висновки. Для виконання комунікативних завдань медіатекст має бути зрозумілим реципієнтові, адекватність розуміння забезпечує, зокрема, точність слововживання. Порушення цієї засади закладає в текст помилковий код, що може спричинити різні комунікативні труднощі на етапі сприймання тексту реципієнтом. Недало підібране слово може створювати невідповідне до змісту повідомлення експресивне навантаження тексту або ж, навпаки, позбавляти текст експресивності, емоційності всупереч відображеним у ньому фактам, демонструючи і зумовлюючи байдужість, брак емпатії.

Розуміння змісту публікації може бути ускладненим унаслідок використання слова чи стійкого вислову у невластивому для нього контексті, порушення логіки викладу через неточно підібрані або

зайві сполучники, надмірне чи недостатнє слововживання, неврахування значень, що виникають на рівні словосполучення.

Сплутування паронімів як причина не тільки мовних, а й фактичних помилок свідчить про низьку мовну компетентність журналіста, може зумовлювати сумніви у його професійній компетентності. Помилки автоматичного перекладу демонструють неповагу журналіста до реципієнта.

Неточність слововживання може стати причиною ускладнення процесу комунікації як унаслідок неможливості зрозуміти зміст повідомлення, так і внаслідок екстралінгвістичних комунікативних бар'єрів, пов'язаних з оцінкою професійних якостей журналіста. Тому перспективним є дослідження різних аспектів мовної якості медіатекстів, а прагнення досягнути точності слововживання має стати важливою засадою роботи медіа.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабич Н. Д. (1990). Основи культури мовлення. Львів: Світ, 1990. 232 с.
2. Вікіпедія: Вільна енциклопедія. «Галльштатт». URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Галльштатт>.
3. Русанівський В. М. (Ред.)(2020). Словник української мови: в 20 тт. Київ: Наукова думка. URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=15999&page=528>.
4. Серажим К. С. (2013). Робота редактора з текстом: спроба аналізу причин виникнення помилок. *Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи*. № 3 (3). С. 111–115.
5. Сербенська О. А. (Ред.) (2023). Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити: навч. Посібник. Львів: Априорі. 304 с.
6. Стекольщикова В. А. (2023). Генезис та ідентифікація мовної особистості медійника в умовах війни. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/262/7903/16492-1?inline=1>.
7. Феллер М. Д. (2001). Основні вимоги до структури і тексту повідомлення (стандарти, рекомендації). *Наукові записки Інституту журналістики*. Т. 4. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=127>.
8. Шаповалова Г. В., Шебештян Я. М. (2016). Теоретико-практичні питання текстознавства. Ужгород, Гражда. 100 с.
9. Яцимірська М., Драган Н. (2007). Медіатекст як продукт журналістської творчості (психолінгвістичний аналіз логічного сприйняття та емоцій). *Вісник Львівського університету. Сер. Журналістика*. Вип. 30. С. 267–276.

REFERENCES

1. Babych, N. D. (1990). *Osnovy kultury movlennia*. [The basics of speech culture]. Lviv: Svit. 232 p.
2. Wikipedia: The free encyclopedia, «Hallshtatt». URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Hallshtatt> (accessed 20 January 2024).
3. Rusanivskiy, V. M. (Ed.) (2020). *Slovnnyk ukrainskoi movy* [Dictionary of the Ukrainian language]: v 20 tt. K.: Naukova dumka. URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=15999&page=528> (accessed 24 January 2024).
4. Serazhym, K. S. (2013). *Robota redaktora z tekstem: sproba analizu prychnyn vynyknennia pomylok* [The editor's work with the text: an attempt to analyze the causes of errors]. *Masova komunikatsiia: istoriia, sohodennia, perspektivy* [Mass communication: history, present, prospects]. № 3 (3). P. 111–115.
5. Serbenska, O. A. (Ed.) (2023). *Antysurzhyk. Vchymosia vvichlyvo povodyty i pravylno hovoryty: navch. posibnyk* [Antysurzhyk. We learn to behave politely and speak correctly: Educational manual]. Lviv: Apriori. 304 p.
6. Stiekolshchykova, V. A. (2023). *Henezys ta identyfikatsiia movnoi osobystosti mediinyka v umovakh viiny* [The genesis and identification of the media personality's linguistic identity in wartime conditions]. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/262/7903/16492-1?inline=1> (accessed 20 January 2024).
7. Feller, M. D. (2001). *Osnovni vymohy do struktury i tekstu povidomlennia (standarty, rekomendatsii)* [Basic requirements for the structure and text of the message (standards, recommendations)], *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*. vol. 4. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=127> (accessed 8 January 2024).

8. Shapovalova, H. V., Shebeshtian Ya. M. (2016). Teoretyko-praktychni pytannia tekstoznavstva [Theoretical and practical issues of textual studies]. Uzhhorod, Grazhda, 100 p.

9. Iatsymirska, M., Drahan, N. (2007). Mediatekst yak produkt zhurnalistskoi tvorchosti (psykholingvistychnyi analiz lohichnoho spryiniattia ta emotsii) [Media text as a product of journalistic creativity (psycholinguistic analysis of logical perception and emotions)]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii Zhurnalistyka. Bulletin of the Lviv University. Ser. Journalism*, issue 30. P. 267–276.

Khrystyna Datsyshyn

PRECISENESS OF WORD USAGE IN THE MEDIA TEXT AS ONE OF THE FACTORS OF EFFECTIVE COMMUNICATION

Media text is a type of text directly connected with reality. The method of verbal representation of reality depends on the journalist's language competence, the ability to choose the appropriate word to denote a subject, process or phenomenon, the ability to combine words into phrases and sentences based on semantic and logical compatibility. At the level of the text, the corresponding feature is the preciseness of word usage.

Texts which do not comply with the principle of preciseness of word usage, contain incorrect code and cannot be correctly decoded, therefore they are ineffective, as they are not able to inform the recipient and to influence him.

The analysis of media texts revealed that non-compliance with the requirement of preciseness of word usage causes various communicative barriers. An incorrectly chosen word can create an emotional load of the text that does not correspond to the content of the message. On the other hand, the flaw is emotionlessness, neutral expressive tone, indifference, lack of empathy contrary to the facts reflected in the media text. In both cases, the media text will dissonance with the emotions caused by its content, because a false code of pragmatic information is embedded here.

Comprehension of the media text can be complicated due to incorrect coding of subject-logical information: using a word or a idioms in improper context; confusion of the word meanings and not only linguistic and logical, but also factual errors as a result; logical deviations due to incorrectly selected or redundant conjunctions, excessive or insufficient word usage; not taking into account the meanings that arise at the word combination level; errors of automatic translation.

Non-observance of the principle of preciseness of word usage can lead to non-textual communicative barriers: the recipient may lose confidence in the journalist's language and even professional competence, lose confidence in the publication or the media in general.

Key words: media text; communication; journalist; media; communicator; recipient; code; preciseness of word usage; effectiveness of media text; communicative barriers; journalist's language competence; comprehension of media text.